

משנה שלובה

המשניות הנלמדות השבוע (לפי הלוח היומי) עם רע"ב משולב

לע"נ רבי יוסף מרדכי שלמה ב"ר יעקב. ולב"ע י"ט תשרי תשפ"ו

כג – כט תשרי, אהלות פ"ח מ"א – פ"ט מ"ח

אהלות פרק ח, פרק י"ש מביאין, ובו משניות

א

יש מביאין את הטמאה שאם האהילו על הטמאה ואדם וכלים, מביאין את הטמאה על האדם והכלים, ואף על פי שלא נגעו בטמאה, וחוצצין אם הטמאה תחתיהן מצילין אדם וכלים שעל גבן, לפי שהן חוצצין בפני הטמאה. וכן אם טמאה על גבן מבחוץ, מצילין כלים שתחתיהן, מביאין את הטמאה ולא חוצצין, חוצצין ולא מביאין, לא מביאין ולא חוצצין.

אלו מביאין וחוצצין, השדה תבה גדולה של עץ כמין ארון, והתבה קטנה כעין שלחנים, והמגדל של עץ עשוי לאוצר, כורת הקש קפות גדולות עשויות מקש או מערבה או כפות תמרים, כורת הקנים כמין סלים עשויין מקנים, ובור ספינה אלכסנדריית הספינות הגדולות שמפליגים בהם בים הגדול, עושין בתוכן כלי גדול של עץ כמין בור שמשמים בו המים המתוקין הראויין לשתיה, שיש להן שולים והן מחזיקים ארבעים סאה בלח, שהם כורים ביבש. דכיון שהן גדולים במדה זו שוב אינן מקבלים טמאה, וחוצצין בפני הטמאה.

ויריעה, וסקורטא עור שלובשים העבדנים בשעת מלאכתן, וקטבליא עור שמציעין למטה ושוכבין עליו, וקורין לו בערבי נט"ע, וסדין, ומפץ, ומחצלת, שהן עשוין אהלים נטויין כעין אהל. ואף על גב דיריעה וסקורטא וקטבליא וסדין ומפץ ומחצלת כלים נינהו ומקבלי טמאה, מכל מקום כשהן נטויין באהלים חוצצין בפני טמאה, דאהל אף על גב דמקבל טמאה חוצץ בפני הטמאה,

ועדר בהמה טמאה וטהורה, ועד גמזות. כשהן עומדות ולא מהלכות וראשו של זה בין רגליו של זה, ומכונות חיה ועוף קני חיה ועוף. לשון מכון לשבתך (שמות טו), והעוף שישכן שהיה קשור על הכתל או על האילן, והעושה מקום לבנה בשבילים שמחפה לשבילים מקום דומה לבית (ע"י בתפא"י),

האירים והקסום, וירקות חמור, ודלעת יונית, האירוס והקסום ודלעת יונית וירקות חמורים. כל אלו מיני ירקות שעלים שלהן רחבים, ואכלים טהורים.

רבי יוחנן בן נורי לא היה מודה באכלים טהורין, חוץ מן העגול של דבלה. לפי שתחת צל עגול של דבלה היו רגילים לישב יותר משאר אכלים. והכי תניא בתוספתא. ואין הלכה כרבי יוחנן בן נורי:

ב

היזין עץ או אבן יחיד היוצא מן הכתל קרוי זיז, והגזירות כמו גזוזטראות. בגין של אבנים או של עצים היוצא מן הכתל, והשוככות של יונים, והשקיפים והסלעים פרשנו לעיל סוף פרק ג', והגזירות מין חורים שממש בא האור. ויש מפרשים מין מערות וחורים, והשננים שני הסלע, והסככות, והפרעות, שהן יכולים לקבל מעזיבה רבה כגון שעושים מערבה ומקנים ומשימים עליהם טיט מעט, דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים, מעזיבה בינונית. אבל אם אינן יכולים לסבל אלא מעזיבה רבה, אין מביאים את הטמאה ולא חוצצין. והלכה כחכמים.

אלו הן הסככות, אילן שהוא מסך לשון סוככים בכניהם על הארץ. והפרעות, היוצאות מן הגדר. דרך גדר שנותנים בראשו קוצים וברקנים, ועודפים על הגדר ובולטים לחוץ. ופרעות, לשון גדל פרע:

ג

אלו מביאין ולא חוצצין. השדה, והתבה, והמגדל, כורת הקש, כורת הקנים, ובור ספינה אלכסנדרית, שאין להם שולים ואינן מחזיקים ארבעים סאה בלח, שהם כורים ביבש. דכיון דמקבלי טמאה, אין חוצצין.

ויריעה, וסקורטיא, וקטבליא, וסדין, ומפין, ומחצלת, שאין עשויין אהלים אין נטועים בעין אהל, אלא מרדדים על פי ארבה, ובהמה וחייה שמתו, ואכלים טמאים.

מוסף עליהם, הרחים של אדם. הינו רחים דיד, שהן מטלטלין ומקבלי טמאה. למעוטי רחים של בהמה דלא מטלטלין ולא מקבלי טמאה:

ד

אלו חוצצים ולא מביאין. מסכת פרוסה חוטי השתי כמו שהן פרוסים בכלי האורג קדם שיארג הבגד, אם היו פרוסים על פני ארבה שבין בית לעליה וטמאה תחתיה, מצלת על הכלים שלמעלה. אבל אם מאהלת על המת ועל הכלים אין מביאה את הטמאה, דלא חשיבא אהל עד שתארג, וחבילי המטה חבלים של מטה כשהיא מסרנת, והמושפלות קפות שמוציאים בהן את הזבל, והסריגות שבחלונות. סבכות שעושים בחלונות, חוצצים, שאין הטמאה עוברת לצד אחר. ובלבד שלא יהיה בכלן נקב כפותח טפח, שנקב פותח טפח מביא את הטמאה:

ה

אלו לא מביאין ולא חוצצין. הזרעים והירקות המחברים לקרקע, חוץ מן הירקות שמונו, הנך דתנן בריש פרקין, אירוס וקסום וירקות חמורים ודלעת וניגית. והנהו במחברים. דאי בתלושים, אי בשהקשרו לקבל טמאה, לא חיצו, דדבר המקבל טמאה אינו חוצץ בפני הטמאה. ואי בשלא הקשרו, הינו אכלים טהורים,

וכפת הברד חתיכת הברד. לשון משליך קרחו כפתים (תהלים קמז). אי נמי, ברד העשוי ככפה. ארקוול"ט בלע"ז, והשלג, והכפור מים הנוזלים ויורדים שקפאו, והגליל מי נהרות קפואים, והמלח כל הני אין מביאים ולא חוצצים. לפי שהן נמוחים ואינם מתקיימים,

והדולג במקום למקום, והקופץ במקום למקום, זולג. בהמה וחייה. וקופץ, באדם. ויש אומרים, דולג וקופץ תרוניהו באדם, אלא דולג שרגלו אחת מנחת בארץ ודולג בשניה, וקופץ, בשתי רגליו,

והעוף הפורח, וטלית המנפנפת שמניפתה הרוח ועומדת באויר כמו קבה, וספינה שהיא שטה על פני המים.

קשר את הספינה בדבר שהוא יכול להעמידה, כבש את האבן על גבי הטלית שהיתה אבן מנחת בקצה אחד של טלית והניף הרוח הקצה השני ונעשה כמין אהל, מביאה את הטמאה. אם האהילה על המת ועל הכלים מביאה את הטמאה על הכלים. רבי יוסי אומר, הבית שבספינה אינו מביא את הטמאה:

הבית שבספינה. כגון שהבית בראש הספינה ומאהלת על הכלים שבספינה ועל המת שבים בשעה שהיא מהלכת. פרוש אחר, הבית שבספינה ואינו יכול לעמד ברוח מצויה, אפלו האהיל על המת והכלים שבספינה אינו מביא את הטמאה, דלא חשיב אהל. ואין הלכה כרבי יוסי:

ו

שתי חביות ובהן כשני חצי זיתים חצי זית בזה וחצי בזה, מקפות צמיד פתיל ומנחות בתוך הבית, הן טהורות, והבית טמא. דאין צמיד פתיל מציל על הטמאה שתחתיו שלא תטמא הבית. ואף על פי שהן בשתי חביות, הואיל ושתייהן בבית מצטרפים לכשעור לטמא הבית. והחביות טהורות, דאין טמאת חצי זית שבחברתה נכנסת לתוכה הואיל ומקפת צמיד פתיל.

נפתחה אחת מהן, היא והבית טמאים וחברתה טהורה.

וכן שני חדרים שהן פתוחין לבית. ודלתותיהן געולות, וחצי זית בחדר זה וחצי זית בחדר זה. הבית טמא, דסוף טמאה לצאת. וחדרים טהורים, דאין דרך טמאה לכנס:

פרק ט, פרק 'כוורת', ובו טז משניות

א

כוורת שהיא בתוך הפתח, פוּרְתָּהּ. שיש לה שולים, ומחזקת ארבעים סאה בלח שהן כורים ביבש שאינה מקבלת טמאה, ומטה על צדה בתוך הפתח, ומקצתה בחוץ ומקצתה בבית, ופיה לחוץ ושוליה לפנים, כזית מן המת נתון תחתיה מבחוץ או על גבה מבחוץ, כל שהוא כנגד הזית אם הזית תחתיה וכלים על גבה כנגדו, או הזית על גבה וכלים תחתיה כנגדו, תחתיה וגבה טמא.

תחתיה וגפה טמא. אבל מה שבתוכה טהור. דאף על פי שהכזרת מצלת על מה שבתוכה, אינה מצלת על מה שתחתיה וגבה כנגד הזית של טמאה. דעל מה שבתוכה דין הוא שתציל, דאפלו מנחת באהל המת מצלת בצמיד פתיל, כיון שאינה מקבלת טמאה, אבל מה שתחתיה ושעל גבה אינה מצלת כיון דכלי היא. כדתנן לעיל פרק ו' אדם וכלים נעשים אהלים לטמא אבל לא לטהר.

וכל שאינו כנגד הזית, תוכה, והבית, טהור. הכי קאמר, כלים שתחתיה וגבה שאינן כנגד הזית של טמאה, ותוכה כלומר כלים שבתוכה ואפלו הן כנגד הזית, וכלים נמי שבבית, הכל טהור.

אם הכזית בבית, אין טמא אלא הבית. אבל הכלים שבתוך הכזרת טהורים, דפיה לחוץ.

בתוכה, הכל טמא. אם הכזית בתוך הכזרת, הכל טמא. דבכזרת שהיא נקובה מן הדפנות בפותח טפח עסקינן, כדבעינן למימר לקמן [משנה ג'], אלא שהנקבים פקוקים בקש ואין הסתימה מהדקת, ודרך הנקבים יוצאה הטמאה לבית כיון דלא מהדקי, ואפלו כלים שתחתיה ושעל גבה מבחוץ טמאים, דכיון שהזית בתוכה רואין אותה כאלו היא מלאה טמאה, ואין כלי מציל על מה שתחתיו ועל גביו. אבל כשהטמאה בבית, אמרן לעיל דאין טמא אלא הבית, שאין הטמאה נכנסת בכזרת דרך נקבים אף על פי שיש בהן פותח טפח, הואיל והן פקוקים, ודרך פיה אינה נכנסת שהרי פיה לחוץ:

ב

היתה גבוהה מן הארץ טפח דעכשיו יש תחתיה אהל טפח, טמאה תחתיה או בבית או על גבה, הכל טמא, אלא תוכה.

הכל טמא. דמביאה טמאה לבית כיון דגבוהה טפח, וכלים שעל גבה אפלו שלא כנגד הטמאה נמי טמאין ואפלו בחוץ, דתחתיה כמאן דמליא טמאה. ואין מצלת על גבה, דאין כלי מציל. וכן אם טמאה בבית נמי הכל טמא מהאי טעמא, דאהל הבית מביא טמאה לתחתיה ואין מצלת על גבה. ואם טמאה על גבה, כיון דאין מצלת על מה שתחתיה, רואים תחתיה כמאן דמליא טמאה, הלכך מה שבבית ומה שתחתיה ומה שעל גבה הכל טמא. אלא תוכה. כלומר הכל טמא חוץ ממה שבתוכה שטהור.

בתוכה, הכל טמא:

ג

במה דברים אמורים, בזמן שהיא כלי שלא נפתחה ולא נתבטלה מתורת כלי, מחלחלת שהדפנות נקובות בפותח טפח. שרגילים לעשות נקבים בדפנות הכזרת כדי שיכנסו הדבורים ויצאו, ופעמים שהנקבים פקוקים בקש, אלא דהפקק לא מהדק.

היתה פחותה שנפתחה ונתבטלה מתורת כלי ופקוקה בקש במקום הפתחה. ודפנותיה שלמות שאינה מחלחלת, או אפוצה, איזו היא אפוצה, כל שאין לה טפח במקום אחד, או אפוצה. או אפלו אין דפנותיה שלמות אלא שאפוצה, כלומר סתומה במקום שהיא מחלחלת ואין בה חלחול טפח, כזית מן המת נתון תחתיה, כנגדו עד התהום טמא. וכל השאר טהור. דכיון דלאו כלי הוא חשוב כאהל להציל תוכה ועל גבה.

אם כזית מן המת נתון על גבה, כנגדו עד הרקיע טמא וכל השאר טהור, דמצלת תוכה ותחתיה. כיון דלאו כלי היא. בבית אם כזית מן המת בבית, אין טמא אלא הבית וכל השאר טהור, דפיה לחוץ. בתוכה אם כזית מן המת בתוכה, אין טמא אלא תוכה. וכל השאר טהור. דאין טמאה נכנסת לבית כיון דאינה מחלחלת ופיה לחוץ. ומצלת נמי על מה שתחתיה ועל גבה, כיון דלאו כלי היא:

ד

היתה גבוהה מן הארץ טפח, טמאה תחתיה או בבית, תחתיה והבית טמא דמביאין טמאה מזה לזה, תוכה וגבה טהור. וזכר טהור. מה שבפנים, כיון דפיה לחוץ. וגבה נמי טהור, דמצלת על מה שבחוץ כיון דלאו כלי היא.

אם הטמאה בתוכה, אין טמא אלא תוכה וכל השאר טהור. על גבה, כנגדו עד הרקיע טמא:

ה

במה דברים אמורים, בזמן שפיה לחוץ. היה פיה לפנים, וכזית מן המת נתון תחתיה או על גבה מבחוץ, כל שהוא כנגד הזית, תחתיה וגבה ותוכה טמא. וכל שאינו כנגד הזית, תוכה והבית טהור. בתוכה או בבית, הכל טמא:

היה פיה לפנים. שהיתה מטה על צדה ושוליה לחוץ ופיה בפנים. והשתא מירי בזמן שהיא כלי מחלחלת ואינה גבוהה מן הארץ טפח. ואין חלוק בין פיה לחוץ לפיה לפנים, אלא דפיה לחוץ קתני לעיל בבית אין טמא אלא הבית, והכא דפיה לפנים קתני הכל טמא, משום דנכנסת טמאה דרך פיה:

ו

היתה גבוהה מן הארץ טפח, טמאה תחתיה או בבית או בתוכה או על גבה, הכל טמא:

היתה גבוהה. לעיל (משנה ב) דפיה לחוץ קתני טמאה תחתיה או בבית [או על גבה, הכל טמא אלא תוכה], והכא דפיה לפנים, הכל טמא:

ז

במה דברים אמורים, בזמן שהיא כלי מחלחלת. בחנם נקט מחלחלת, דלא מהני מחלחלת אלא בפיה לחוץ לענין הוצאת טמאה מתוכה לבית, והכא דפיה לפנים הרי יוצאה דרך פיה. אלא אידי דתנא רישא מחלחלת בהדי כלי נקטיה נמי הכא.

היתה פחותה ופקוקה בקש או אפוצה, איזוהי אפוצה, כל שאין לה טפח ממקום אחד, כזית מן המת נתון תחתיה, כנגדו עד התהום טמא. והשאר טהור. ובשאינה גבוהה מן הארץ טפח אידי.

על גבה, כנגדו עד הרקיע טמא.

בתוכה או בבית, תוכה והבית טמאים. משום דפיה לפנים. אבל לעיל דפיה לחוץ קתני טמאה בבית אין טמא אלא הבית והשאר טהור:

ח

היתה גבוהה מן הארץ טפח, טמאה תחתיה או בבית או בתוכה, הכל טמא, אלא (חוץ ממה שעל) גבה (שטהור). ותוכה טמא כשהטמאה בבית, משום דפיה לפנים. אבל לעיל (משנה ד) דפיה לחוץ, תוכה וגבה טהור.

על גבה, כנגדו עד הרקיע טמא:

ניתן להשיג את הגליון במאגר העלונים הממוחשב של 'דרשו', 'לדעת עלונים', וכן במייל -

2711526@GMAIL.COM או בטל' 05276-00532

הארות הערות ותיקוני טעויות יתקבלו בברכה

כל הזכויות שמורות. ©